

INGEZONDEN.

ONZE MAATSCHAPPIJ.

I.

Het betoog van collega HAMAKER ¹⁾ komt zóózeer overeen met de inzichten, welke ook de mijne zijn geworden, dat ik daar niet heel veel behoef bij of af te doen. Doch de bewering die ik vroeger meende als waarheid te moeten aannemen, dat nl. één Maatschappij geen plaats biedt voor alle geneeskundigen in Nederland, dit feit is mij na diepgaand onderzoek der materie gebleken onjuist te zijn. Juist in den tegenwoordigen tijd blijkt de noodzakelijkheid geboden tegenover de samenleving een sterk-aaneengesloten phalanx van geneesheeren te vormen, die instaat is tegenover de buitenwereld als éénheid te verschijnen. De onvermijdelijke tegenstellingen zullen en kunnen in de Maatschappij worden uitgevochten en tot oplossing gebracht. Nu HAMAKER zoo juist heeft uitgelegd, dat vakbelangen en wetenschappelijke belangen beide afhankelijk van elkander zijn en een Maatschappij tot bevordering der geneeskunst geen van de twee mag uitstooten, wil ik mij bij zijn betoog aansluiten en derhalve het standpunt van collega SIKKEL met kracht steunen. Voor zuiver wetenschappelijke doeleinden behoeft men geen Maatschappij tot bevordering der geneeskunst, welke de organisatie aller geneesheeren moet zijn, te bezitten. Daartoe zijn toch reeds verschillende wetenschappelijke vereenigingen werkzaam bijv. het Genootschap ter bevordering van natuur-, genees- en heelkunde, het Natuur- en geneeskundig congres, en de wetenschappelijke vereenigingen ter bevordering van de beoefening van een bijzonder onderdeel der geneeskunde, zooals er voor elk specialisme en ook voor algemeene geneeskundige onderwerpen een zeer voldoende aantal bestaan.

Wil men nu het wetenschappelijke werk geheel uit de Maatschappij bannen en overlaten aan de genoemde vereenigingen en genootschappen, dan zou een overblijvende Maatschappij van uitsluitend vakbelangen, een zuivere vakvereeniging dus, al een even ondoelmatig en tot mislukking gedoemd produkt worden, als wanneer men een uitsluitend wetenschappelijk lichaam ervan maakte en de artsen dwong ter behartiging hunner vakbelangen één of meer andere organisaties te stichten, waartusschen dan niet licht een band zal kunnen worden gelegd, en die zeer weinig goeds zullen kunnen uitwerken. Indien men de belangen van de ziekenverzorging en van de geneeskundigen beschouwt van een hoog en algemeen gezichtspunt uit en niet van de plaats uit, waar de engere belangen van sommige bepaalde groepen van artsen het meest in het oog springen en derhalve van het grootste gewicht schijnen, dan moet men tot het inzicht komen, dat de belangen en het aanzien van den stand der geneeskundigen tenopzichte van en bij het geheele Nederlandsche volk nimmer kunnen worden gediend door een onderling verdeelde en elkaar bestrijdende klasse van artsen. Aangezien in de ons omringende landen reeds duidelijk is gebleken, hoe zeer de sociaal-economische lijn van wetgeving en staatsbestuur niet gunstig verloopt voor de waardeering van het werk en het aanzien der artsen en deze overal gedwongen worden zich nauwer aan een te sluiten ten behoeve eener hun opgedrongen en volstrekt noodzakelijke verdediging hunner algemeene, voor allen geldende, en het geheele beroep rakende standsbelangen, moet het voor ons een leering en een waarschuwend voorbeeld zijn niet er toe mede te werken, dat door onderlinge verdeeldheid, persoonlijke twisten, kleine kibbelarijen en naijverigheidjes, de geheele stand en dus ook ieder persoonlijk in het gedrang komt en ons beroep wordt neergehaald tot het peil van een minderwaardig ambacht.

Het groote gevaar, dat ons allen bedreigt, ik herhaal het met nadruk, kan slechts worden bezworen door een hechte organisatie *ter bevordering der geneeskunst* in de ruimste opvatting van dit woord, waarin alle Nederlandsche artsen plaats moeten kunnen vinden.

1) Dit *Tijdschrift*, bladzijde 997 e. v.

De engere vakbelangen der verschillende groepen (huisartsen, specialisten enz.) zullen in het verband der groote organisatie zoo autonoom mogelijk moeten worden geregeld. De engere vakorganisatie van iedere groep in de Maatschappij worde zooveel, als maar kan, onafhankelijk en baas in eigen huis. Botsen de belangen van sommige groepen, welnu dat de strijd naar billijkheid worde uitgevochten, alsof het twee geheel verschillende vereenigingen waren, doch laat deze strijd blijven binnen het verband der Maatschappij en derhalve onzichtbaar voor de buitenwacht, die wellicht te gaarne in troebel water visschende het aloude divide et impera zou wenschen toe te passen.

Na een eerlijk en objectief onderzoek van den stand van zaken, hetwelk mij als buitenstaander, die geen rechtstreeksche belangen heeft, bij welke der bestaande twistpunten ook, niet moeielijk behoefde te vallen, heb ik mij verplicht gezien mijn oorspronkelijke opvatting, niet door de feitenkennis vertroebeld en als zijnde de gebruikelijke in mijn naaste omgeving van collega's specialisten ook door mij gehuldigd, te laten varen. De aanleiding, dat ik een zelfstandig onderzoek heb ingesteld, doet weinig ter zake; ik kwam er toe in verband met andere sociaalgeneeskundige onderwerpen, waarvan de studie mij aantrok en die mij o. a. brachten bij den strijd tusschen artsen en kassen in Duitschland en Engeland. Dat slechts weinig collega's den lust zullen gevoeld hebben een aanzienlijk gedeelte van hun tijd te besteden aan deze min of meer dorre geschiedenis, is alleszins verklaarbaar, doch niet verschoonbaar; en begrijpelijk, dat daardoor hun meening gemakkelijk te leiden is, evenzeer. Ik weet het immers zelf bij ondervinding. Maar nu de schellen mij van de oogen zijn gevallen, roep ik allen toe: Luistert naar mij, die tot inkeer ben gekomen, laat uw onderlinge veeten en belangentegenstrijdigheden beperkt blijven tot de grenzen, waarbinnen zij behooren te worden gehouden en tot oplossing gebracht, laat persoonlijke belangen en belangetjes niet voorgaan bij gewichtige algemeene belangen en waakt dus, dat spoedig de Maatschappij tot bevordering der geneeskunst in SIKKEL's geest worde de hechte organisatie van alle, geneeskundigen, die hoezeer onderling ook verschillend in opvattingen en engere vakbelangen, één moeten zijn tegenover de buitenwereld en slechts in hun vastbesloten éénheid kunnen vertegenwoordigen de rechtmatige aanspraken en erkenning eischen van het wettige aanzien, waarop de beoefenaren van de geneeskunde, dit nobile officium, recht mogen en moeten doen gelden.

Werkt de splijtzwam door, dan vrees ik, dat dit nobile officium van den arts als zoodanig binnen afzienbaren tijd zal hebben opgehouden te bestaan, en *alle* geneeskunstoefenaren daarvan de dupe worden. Wien echter de goden verderven willen, slaan zij eerst met blindheid.

Moge SIKKEL er in slagen zijn doel te verwezenlijken, dat de Maatschappij weder plaats biede aan *allen*, en dat *allen* met gerustheid hun belangen *in* die Maatschappij en *door* die Maatschappij „tot bevordering der geneeskunst” kunnen behartigen en zodoende de geneeskundige stand in staat worde gesteld de volksgezondheid en de ziekenverzorging op de beste wijze te dienen, waartoe hij in staat is.

's-Gravenhage, 6 April 1919.

R. BROMBERG.

II.

I. *Het referendum.* Het is wel duidelijk, dat het referendum in onze Maatschappij, zooals het nu geregeld is, een mislukte instelling is. In een belangrijk oogenblik van het bestaan onzer Maatschappij beroept zich het hoofdbestuur van een uitspraak der algemeene vergadering op die instelling. Het referendum — ik bespreek het als feit, zonder zijn rechtsgrond aan te roeren — raakt een vraagstuk van levensbelang en ziet, slechts iets meer dan één derde der leden neemt er aan deel. Elk lid had hoofdelijk een opwekking ontvangen. Geen referendum was ooit onder ons zóó voorbereid. Hoe denken nu de andere twee derden der leden over de vraag? Als wetenschappelijke methode, geëischt om tot een juiste diagnose te komen, is het referendum onbruikbaar gebleken. De onbekende factoren kunnen uit het gekende hier niet worden afgeleid. De onberekenbare zoom overtreft in breedte te zeer de berekenbare strook.